

УДК: 379.82(477)

ЧАРКІНА Т. Ю.^{1*}, ЗАДОЯ В. О.², ПКУЛІНА О. В.³

1* д.е.н., доцент, доцент кафедри «Економіка та менеджмент», Український державний університет науки і технологій, e-mail: charkina@i.ua. ORCID ID: 0000-0001-6202-0910

2 к.е.н., доцент, доцент кафедри «Економіка та менеджмент», Український державний університет науки і технологій, e-mail: v.a.zadoya@gmail.com ORCID ID: 0000-0001-9408-4978

3 к.е.н., доцент, доцент кафедри «Облік і оподаткування», Український державний університет науки і технологій, e-mail: lena.chernovol1987@gmail.com, ORCID ID: 0000-0003-4803-427X

СУЧАСНІ ФОРМИ ОРГАНІЗАЦІЇ ІНДУСТРІЇ ДОЗВІЛЛЯ

Мета. Умови існування туристичної індустрії за останні декілька років були поставлені у жорсткі рамки. Пандемія та військові дії змусили дану галузь шукати нові неординарні способи організації своєї роботи, спрямовані як на задоволення найнагальніших потреб людини у відпочинку, так і на власну прибутковність. Отже, мета роботи полягає в дослідженні існуючих сучасних форм організації дозвілля, а також впровадженні нових перспективних напрямків організації та розвитку дозвілля у туристичному бізнесі. **Методика.** В статті застосовані методи наукового пошуку, аналізу й синтезу для обґрунтування сучасних форм організації індустрії дозвілля, метод порівняння для співставлення та виявлення необхідних, але відсутніх елементів у представлених формах. **Результати.** В результаті цілого ряду змін в туристичній діяльності, адаптації до нових умов бізнесу, потрібен подальший розвиток та трансформація індустрії дозвілля, запровадження нових форм та нових видів розваг та відпочинку. В статті представлено види нових сучасних форм дозвілля. **Наукова новизна.** Запропонована організація ХАБів у готелях, які можуть вирішувати одночасно багато завдань: від розважальних до робочих, та низка нових форм організації дозвілля. **Практична значимість.** Впровадження запропонованих форм дозвілля, дозволить ефективно конкурувати на ринку та підвищити прибутковність туристичних компаній.

Ключові слова: індустрія дозвілля, дозвілля, туризм, конкурентоспроможність, туристичні послуги, форми організації дозвілля

Аналіз останніх досліджень і публікацій.

Питанням організації індустрії дозвілля, останнім часом займалися такі науковці: О.С. Гайдук, В.Й. Бочелюк, О.П. Бойко, О.М. Кравець, А.Ю. Білоусова та інші. Всі ці дослідження були дуже вагомими, але з часом трансформаційних змін потребують додаткових досліджень у даному напрямку.

Автор [1] присвятив свою монографію дослідженню трансформаційних процесів, які відбуваються у сфері дозвілля та перспективи розвитку культури дозвілля у суспільстві ризику. Автор доводить, що дозвілля як феномен має амбівалентний характер. З одного боку, сфера дозвілля провокує й посилює ті ситуації ризику, які створює сама ж людина, а з іншого – вона має потужний рекреативний потенціал. Це викликає великий інтерес до сфери дозвілля, особливо зараз у сучасному світі.

Науковці у своїй роботі [2, с. 27] констатують, що анімаційна діяльність це важлива складова діяльності туристичної компанії, якість анімаційних послуг це велика

конкурентна перевага для компанії та додатковий прибуток, тому що туристи дуже люблять ці послуги. Але для того, щоб ця діяльність приносила користь та прибуток, необхідний якісний менеджмент анімаційних послуг.

У своїй роботі [3] автори вивчають сучасний молодіжний простір. Молодіжний простір – це вільне середовище для спілкування, соціальних ініціатив, особистісного розвитку, навчання, творчості та активного дозвілля. Автори констатують, що кожен у цьому повинен почуватися у безпеці, не хвилюватися і не турбуватися через дискримінацію, знущання. Автори наголошують що, молоді потрібні місця, спеціальні ландшафтні зони, де вони зможуть відкрити свої таланти, розвивати здібності та демонструвати результати своєї роботи. З цією метою може створюватися оригінальний мистецький простір з окремими зонами для ігор, роботи з мультимедійними матеріалами тощо.

Але, коли відбуваються постійні зміни в навколишньому середовищі, зміни

відбуваються у всіх галузях, у тому числі і в туристичній індустрії. Те, що було раніше не повністю задовольняє смак споживачів, потрібно розширяти сферу організації дозвілля. З'явилась потреба у появі нових видів і форм в організації дозвілля, особливо в умовах цифровізації ринку, це набуває особливого значення, тому виникають подальші дослідження у цьому напрямку..

Формулювання мети статті.

Основною метою роботи є дослідження існуючих сучасних форм організації дозвілля, а також впровадження нових перспективних напрямків, форм організації дозвілля у туристичному бізнесі для задоволення зростаючих потреб клієнтів та підвищення доходів туристичних компаній.

Виклад основного матеріалу.

Одним із факторів, який впливає на конкурентоспроможність туристичних компаній є організація дозвілля для всіх категорій туристів у конкретному закладі. Коли відпочиваючі задоволені своїм перебуванням на відпочинку та їх час зайнятий цікавими подіями, подорожами, наповнені вражаючими емоціями, почуттями задоволеності, вони обов'язково будуть рекомендувати цю компанію своїм родичам та друзям.

Організація дозвілля дуже вагома складова розвитку світової галузі туристичної індустрії. Індустрія дозвілля допомагає відкривати нові напрямки дозвілльової діяльності, та створює додаткові переваги компаніям, які працюють у розвитку цих напрямків. Метою туристичного дозвілля є: надання різноманітних додаткових послуг людині у вільний час; залучення її до різноманітних дозвілльових заходів, що пропонуються туристичними компаніями; організація відпочинку людини з індивідуальним підходом та урахуванням особистих запитів, відновлення і гармонізація її духовних та фізичних сил.

Дозвілля – це сукупність різних видів занять, діяльності, здійснюваної у вільний час, в результаті якої відбувається розвиток особистісних якостей людини, задовольняються духовні, фізичні та інші соціально значимі потреби особистості [4].

Сучасна індустрія дозвілля, представлені такими основними формами [5, с.15]:

- Відпочинок;
- Розваги;
- Дозвілльове спілкування;
- «Споживання культури»;
- Ігрова діяльність;
- Дозвілльова (аматорська) праця.

Дозвілля мають різні види, основні з них: похід, туристські змагання, свято, конкурс, фестиваль, карнавал, ярмарок, екскурсії, лекції, бесіди, вікторини, змагання знавців, навчання видам спорту, танцям, ремеслам, участь у шоу-програмі та ін. [5, с.27]

Кожна з цих форм має свої переваги, своїх споживачів, вони існують для задоволення потреби всіх верств населення, але сучасна людина змінюється, змінюються її смаки, вона прагне індивідуального підходу. До того ж все в світі потребує якісних та корисних змін. Туристична галузь також, щоб мати більший прибуток повинна пропонувати нові послуги.

Коли відбуваються зміни у зовнішньому середовищі підприємства, то форми дозвілльової діяльності теж будуть змінюватися, існує потреба в нових формах та видах організації дозвілля, особливо це залежить від того, що хоче отримати від нього людина, які очікує результати від свого відпочинку, особливо з урахуванням цифровізації туристичного ринку.

Розвиток сучасного ринку туристичних послуг неможливий без цілеспрямованої дозвілльової діяльності, від якої досить часто залежить імідж та популярність готелю, його прибуток, психологічний клімат, перспективи й темпи розвитку [6]. Також це фактор, який надає компанії конкурентні переваги та розширює напрямки її доходу.

На ринку туристичних послуг останні двадцять років відбувається жорстка конкуренція, яка пов'язана з появою багатьох нових компаній, що пропонують різноманітні туристичні послуги. А світова криза пандемії корона вірусу, яка надовго зупинила роботу всіх туристичних підприємств, залишила лише сильні компанії, а 25% підприємств туристичного бізнесу повністю припинили своє існування. Ці зміни після початку пандемії змушують надавати туристичні послуги по іншому, по-перше, ця послуга повинна бути безпечною, по-друге, споживач повинен мати повну інформованість про

послугу, по-третє, послуга повинна надаватися з урахуванням індивідуальних потреб споживачів. Поява нових форм і видів організації дозвілля допоможе туристичним компаніям запропонувати додатковий спектр послуг та отримати додатковий дохід, що дозволять більш ефективно компаніям працювати на туристичному ринку.

Будь-які потреби в сфері дозвілля мають певну послідовність прояву. Коли людина задовільнила одну потребу, в неї з'являється інша, яку вона теж хоче задовільнити. Завдяки цьому можна змінювати вид діяльності і збагачувати дозвілля. У сфері дозвілля постійно відбувається трансформація від простих форм діяльності до складніших, від пасивного відпочинку – до активного, від задоволення більш глибоких соціальних і культурних прагнень, від фізичних форм рекреації – до духовних насолод, від пасивного засвоєння культурних цінностей – до творчості та інше [7].

Коли практично три роки пандемія вирує у світі, велика кількість людей довгий час була змушена дотримуватись довгих карантинних заходів, безпека набула головного фактору перебування на відпочинку. Тому деякі форми дозвілля змінилися, або стали не дуже актуальними. Наприклад зараз, одна людина може витратити велику кількість грошей, в сучасних умовах обмежень, щоб уникнути зайвого контакту, та можливість бути у безпеці на самоті або у вузькому колі друзів, сім'ї, час та форми свого дозвілля вони планують дуже ретельно. Людина обирає можливість як енергійного відпочинку, наприклад поїздка на яхті на острів або займатися дайвінгом, так і можливість бути на одинці з природою на березі моря, у горах, у лісі займатися йогою, медитацією та інше.

Останнім часом молоді дуже не вистачає спілкування, вони відчувають «голод у спілкуванні», після довгих карантинних заходів хочуть насолодитися дружнім відпочинком та гарною компанією. Що може нового запропонувати туристичний бізнес для організації дозвілля таким прихильникам дружніх вечірок, особливо для молоді віком 16-35 років, які можуть корисно провести свій вільний час.

На території будь-якого готелю можна організувати молодіжний ХАБ. Слово *ХАБ* з англійської дослівно означає «вузол». Це слово визначає місце, яке об'єднує розвиток і

розваги. *ХАБ* – це вільний просвітницький молодіжний простір, на базі якого молодь може цікаво та корисно проводити час, розробляти спільні проекти, обговорювати актуальні для них теми. Також у організації ХАБів передбачені тренінги, майстер-класи, концерти, зустрічі із успішними людьми та інші не менш захоплюючі івенти [8].

Туристична компанія може організувати такий ХАБ у будь-якому готелі, він може бути корисним як для внутрішнього туризму так і для міжнародного. Організація незвичайних артвиставок, комфортних зустрічей, сучасної бізнес-освіти, де є можливість одночасного бізнесу, відпочинку та навчання. Одночасно можливо поєднання ще з гастротурами та отримати враження від задоволення найкращими стравами. Це можливо за інтересами, як у більш вузькому колі, так і більш великою компанією. В умовах цифровізації ринку на території такого ХАБу, за допомогою організації цифрових технологій, для можливості організації он-лайн зустрічей з багатьма відомими людьми: артистами, спортсменами, бізнесменами. Можливість організації тематичних вечірок, концертів. Також організації дегустацій від відомих кондитерів, шеф-кухарів, національної кухні, авторських страв з участю відомих кухарів, це все додатково привабить відпочиваючих та позитивно вплине на імідж компанії та готелю.

Багато людей останнім часом, хто під час подорожі суміщає бізнес та відпочинок, та не може знайти час для відпустки, тому що бізнес не дає можливості повністю відключитись від роботи, дуже зручно будуть почувати себе у коворкінг-центрі, який може розташуватися на території туристичного готелю. Якщо у споживачів послуг є потреба у проведенні бізнесу одночасно з відпусткою, необхідно створити їм додаткові умови, щоб вони працювали у гарно облаштованому приміщенні, з доступом до необхідної оргтехніки та офісами, тоді наші клієнти будуть мати можливість довше знаходитися на відпочинку та принесуть компанії додатковий прибуток.

Зазвичай *коворкінг* – це приміщення досить великих розмірів, в якому можна комфортно розмістити кілька десятків людей з ноутбуками, кімнати для переговорів і навіть окремі офіси. *Коворкінг-центри* пропонують такі ж зручності, як і традиційні формати:

меблі, доступ до Wi-Fi, принтерів та іншої техніки, кава-поінти тощо. У багатьох є додатково лаунж-зони, кімнати для медитацій чи спортивні зали [9]. Якщо під час відпустки у вас є потреба провести конференцію, нараду, онлайн-семинар, провести перемови з діловими партнерами або отримати терміново консультацію, цей центр надасть вам зручні умови для цих подій. А талант організаторів центру задовільнить всім самим вибагливим користувачам послуг.

Всі заходи організації дозвілля і розваг готується дуже ретельно, при цьому враховуються індивідуальні потреби та вподобання клієнтів даного закладу, вільного часу. Людина – унікальне творіння природи, суспільства і самої себе, а її потреби допомагають вірно організувати вільний час, та отримати насолоду від вибору розваг і дозвілля. Людські потреби історично обумовлені, визначаються даним історичним типом суспільних відносин, соціальним середовищем, системою виховання людини, самовиховання тощо. Потреби людини є основою її інтересів. А вибір форми організації відпочинку, дозвілля і розваг дуже залежить від індивідуальності людини, його вподобань, місця організації тощо [7].

На формування сучасної молоді, впливають різні фактори, найважливішими серед яких є: сім'я, школа, спільнота однолітків, інтернет. Але, важливим впливом на розвиток молодої особи здійснює і дозвілля, а також те, як молода людина проводить вільний час, чого прагне отримати.

Особливо все змінилося під впливом довгих карантинних заходів та в умовах сучасних обмежень військових подій. З'являються інноваційні форми дозвіллевої діяльності молоді, вона завжди є найактивнішою частиною суспільства та завжди перебуває у пошуку чогось нового та невідомого. Організатори дозвілля повинні весь час пропонувати «свіжі» та цікаві ідеї проведення вільного часу [10]. Потрібні форми, які допоможуть розвивати інтелектуальні здібності, хорошу фізичну форму, розвивати відповідальну особистість, вчать приймати вірні рішення, вміння працювати в команді. Одним з таких видів організації дозвілля є квест.

Квест (англ. *quest* – «пошук») – аматорське спортивно-інтелектуальне змагання, основою якого є послідовне

виконання заздалегідь підготовлених завдань командами або окремими гравцями, щоб досягти мети. Цей формат гри дозволяє тренувати логічне мислення, швидкість реакції. Під час гри команди вирішують складні логічні задачі, ребуси, кросворди, здійснюють пошук на місцевості, будують оптимальні маршрути переміщення,

Основні характеристики: обмежений час на виконання завдань різного типу і складності, чітка мета, визначена тематика, командна робота. Квести бувають різних форм.

Escape room – коли потрібно за певний час виконати низку завдань, щоб вийти з кімнати.

Квест у реальності – коли події розгортаються в реальному світі, немає просторових обмежень (або вони дуже умовні).

WEB-квест – коли всі взаємодії між учасниками переносяться у віртуальний простір [11].

Перформанс квест- цей жанр відрізняється участю живих акторів, крім самих учасників. Так гравці максимально занурюються в ігровий процес, який стає максимально яскравим і непередбачуваним. Тут для досягнення мети необхідно взаємодіяти з акторами.

Екшн квести – їх особливістю є робота не тільки врушити власними звивинами, а й іншими частинами тіла. Треба буде не погано попітніти, бігаючи, стрибаючи, повзаючи – все це треба для виконання командних логічних задач для досягнення мети.

Морфіус квест – це форма, коли гра відбувається в уяві. Очі учасників зав'язуються до кінця квесту, а краще зануритися в нереальність допомагають актори і ведучий. Цей квест вам допоможе максимально задіяти всі свої органи: відчувати, чути, відчувати на дотик [11].

Для організації квесту, не потрібно багато простору (хоч з біганиною куди веселіше), це має незабутнє враження. Головне, що нестандартний підхід гравців, робить цю подію дуже цікавою та драйвовою. Іноді, досить однієї кімнати чи ноутбука і гарної підготовки.

Ще дуже цікавою ідеєю для організації дозвілля є *буккроссинг* – це процес звільнення книг. Людина, прочитавши книгу, залишає («звільняє») її у громадському місці (парк, кафе, потяг, станція метро), для того, щоб

інша, випадкова, людина могла цю книгу знайти та прочитати; та у свою чергу повинна повторити процес. У відпустці, як раз є час на знайомство з новими книгами, є такі, які запоем можуть читати за день одну-дві книжки, але в чемоданах з собою їх везти важко, тому такий обмін дуже прийдеється багатьом до смаку. Ця «подорож» книги відбувається через спеціальні сайти в Інтернеті.

Ця ідея буккросингу була започаткована у травні 2002 р. Вона почалась з 20 книг з пояснювальними написами в холі готелю, у листопаді 2014 року вже було понад 2 млн учасників та більш як 13 млн книг [12].

Не будь-який готель зможе похизуватися таким видом дозвілля, та це практично не буде дорого коштувати, але додасть особливості організації вільного часу на відпочинку.

Останнім часом виникає велика кількість креативних ідей для організації видів дозвілля. Наприклад, *воркшоп* – захід, спрямований на навчання та напрацювання нових навичок. Часто в процесі проведення воркшопу учасники отримують знання самостійно. Дослівний переклад workshop –

робоча майстерня. Основні відмінності воркшопу від заходів іншого типу – висока інтенсивність групової взаємодії, активність і самостійність учасників, напрацювання актуального досвіду і особисте переживання. Воркшопи чудово підходять для мозкового штурму, інтерактивного навчання, побудови командної взаємодії і вирішення проблем [13].

Такі заходи зараз дуже потрібні сучасній молоді, одночасно вони набувають досвід взаємодії в команді, цінний досвід вирішення складних задач та швидкого прийняття рішень, який необхідний у реаліях виживання. У кожного такого заходу повинна бути чітка мета, які навички нам потрібно сформувати на даному змаганні. Ось чому попереднє планування в організації таких заходів має вирішальне значення.

Організувати дозвілля потрібно так, щоб воно було креативне, підходило для конкретної категорії туристів, з урахуванням індивідуального підходу та потреби, особистих вподобань. Годі відпочинок буде проходити з користю, наповнювати враженням від пережитих подій та давати відчуття задоволеності.

Рис. 1. Нові форми організації дозвілля в туризмі

Джерело: (розробка Чаркіна Т.Ю)

Останнім часом для відпочинку людей, які три роки знаходяться у постійному стресовому стані, на фоні пандемії та військових подій в Україні, вкрай необхідно забезпечення стійкого фізичного та психологічного стану. Тому потрібно створити для комфортного різноманітного, цікавого відпочинку, забезпечення високоякісного дозвіллевого обслуговування.

Пропонуються і спортивні види відпочинку: кінні прогулянки, парусний спорт, гірський туризм, екстремальні види туризму. Різноманітність форм дозвіллевої діяльності є запорукою подальшого успішного функціонування всього туристичного комплексу.

Формування національного туристичного ринку є наслідком складної взаємодії внутрішніх і зовнішніх соціально-економічних процесів, які спричиняють потребу в туризмі і формують попит на відпочинок як цілісний комплекс послуг. Саме ці процеси зумовлюють різні моделі формування національного туристичного ринку [7].

Цей комплекс послуг, який постійно оновлюється, передбачає на сучасному

Висновки з даного дослідження і перспективи подальших досліджень

Індустрія дозвілля є дуже важливою складовою туристичного бізнесу. Від того на скільки ефективно і якісно організовано дозвілля у конкретному закладі, залежить репутація та імідж туристичної компанії, а також її прибуток. Запропоновані сучасні форми організації дозвілля, які допоможуть туристичним компаніям запропонувати додатковий спектр послуг на різні смаки відпочиваючих та отримати додатковий дохід, що дозволять більш ефективно компаніям працювати на туристичному ринку.

T. YU. CHARKINA^{1*}, V. O. ZADOYA², O. V. PIKULINA³

^{1*} Dep. «Economics and Management», Ukrainian State University of Science and Technologies, e-mail: charkina@i.ua. ORCID ID: 0000-0001-6202-0910

² Dep. «Economics and Management », Ukrainian State University of Science and Technologies, e-mail: v.a.zadoya@gmail.com ORCID ID: 0000-0001-9408-4978

³ Dep. «Accounting and Taxation», Ukrainian State University of Science and Technologies, e-mail: lena.chernovol1987@gmail.com, ORCID ID: 0000-0003-4803-427X

туристичному ринку впровадження нових технологій, збільшення потужностей компанії, цифровізацію процесів, з метою підвищення конкурентоспроможності компанії, забезпечення хорошого відпочинку, шляхом задоволення постійно зростаючих потреб споживачів та враховуючи індивідуальні підхід до кожного туриста.

Для підвищення конкурентоспроможності підприємства туристичного та готельного господарства запроваджують нові сучасні форми організації якісного відпочинку, дозвілля і розваг. Організація відпочинку та дозвілля це обов'язкова складова життя людини. Без якісного відпочинку не буде ефективної успішної роботи. Коли людина відпочиває, вона задовольняє свої потреби та бажання, враховуючи індивідуальні особливості та можливості.

Створення відповідних умов для цього і є завданням індустрії розваг. Індустрія розваг – це молода галузь, яка формує і розвиває особистість, впливає на виховання, формування оптимістичного настрою, відпочинок, культурний розвиток людини тощо [7].

Перспективи подальшого розвитку дослідження, пов'язані з організацією індустрії дозвілля в умовах цифровізації ринку. Чим більше входять різні цифрові процеси в туристичну індустрію, тим більше буде можливість змінювати та доповнювати види і форми розваг та відпочинку. Для удосконалення організації індустрії дозвілля в туристичній галузі можливо запровадження цифрових платформ, що створить можливість швидко обирати між існуючими туристичними компаніями саме ту, що найбільше задовільнить вашим очікуванням та запропонує необхідний додатковий спектр послуг.

MODERN FORMS OF ORGANIZATION OF THE LEISURE INDUSTRY

Purpose. The conditions for the existence of the tourist industry have been put in a strict framework over the past few years. The pandemic and military actions forced this industry to look for new extraordinary ways of organizing its work, aimed both at meeting the most urgent needs of people in recreation, and at their own profitability. Therefore, the purpose of the work is to study the existing modern forms of leisure organization, as well as the introduction of new promising directions for the organization and development of leisure in the tourism business. **Method.** The article uses the methods of scientific research, analysis and synthesis to substantiate the modern forms of organization of the leisure industry, the method of comparison to compare and identify the necessary but missing elements in the presented forms. **Results.** As a result of a number of changes in tourist activity, adaptation to new business conditions, further development and transformation of the leisure industry, introduction of new forms and new types of entertainment and recreation are needed. The article presents types of new modern forms of leisure. **Scientific novelty.** The proposed organization of HUBs in hotels, which can simultaneously solve many tasks: from entertainment to work, and a number of new forms of leisure organization. **Practical significance.** Implementation of the proposed forms of leisure will allow to compete effectively on the market and increase the profitability of tourism companies.

Keywords: leisure industry, leisure, tourism, competitiveness, tourist services, forms of leisure organization

REFERENCES

1. Boyko O.P. (2011). *Kultura dozvillia u suspilstvi ryzyku: monohrafiia* [Leisure culture in a risk society: monograph]. Sumy: DVNZ "UABS NBU". [in Ukrainian].
2. Bilousova A.Yu. (2019) Peculiarities of animation service management [Osoblyvosti menedzhmentu animatsiinoho servisu]. *Economic . studies.* vol. 24, pp. 25-29. DOI: <http://reposit.pntu.edu.ua/handle/PolitNTU/6174> [in Ukrainian].
3. *Molodizhni prostory v bibliotekakh* (2018). [Guide "Youth spaces in libraries"] URL: <https://www.prostir.ua/?library=posibnyk-molodizhni-prostory-v-bibliotekah>. [in Ukrainian].
4. Sotsialna sutnist dozvillia [The social essence of leisure] URL: http://epidruchniki.com/content/493_11Socialna_sytynist_dozvillya.html. [in Ukrainian].
5. Kravets, O. M., & Bailyk, S. I. (2017). *Organization of Animation Services in Tourism: Textbook* (2nd ed., 335p.). KhNUMG. [in Ukrainian].
6. Dozvillia v turystychnykh kompleksakh ta hoteliakh [Leisure in tourist complexes and hotels] URL: http://epidruchniki.com/content/502_24Dozvillya_v_tyristichnih_kompleksah_ta_gotelyah.html. [in Ukrainian].
7. Osoblyvosti orhanizatsii vidpochynku yak tsilisnoho kompleksu posluh. [Features of the recreation organization as a complete set of services]. URL: <https://referatss.com.ua/work/organizacija-vidpochynku-jak-cilisnij-kompleks-poslug/>. [in Ukrainian].
8. Molodizhnyi khab. Shcho vono take i navishcho? [Youth hub. What is it and why?] URL: http://www.irshava-news.com/NewsOpen/id_news_406543. [in Ukrainian].
9. Kovorkinh vid A do Ya: vse, shcho potribno znaty pro hnuchky robochy prostir. [Youth hub. What is it and why?] URL: <https://peremoga.space/kovorkinh-vid-a-do-ia-vse-shcho-potribno-znaty-pro-hnuchky-robochyj-prostir-peremoga-space/>. [in Ukrainian].
10. Shcho take kvest kimnata? [What is a quest room?] URL: <https://qimnata.com/ua/chto-takoe-kvest-komnata/>
11. Rozpovidaemo pro bukkrosynh [Let's talk about bookcrossing] URL: <https://ecoclubua.com/2022/02/rozpovidayemo-pro-bukkrosyng/>
12. VORKSHOP: ShchO TsE TAKE IZ ChYM YOHO «IDIA T» [WORKSHOP: WHAT IS IT AND WHAT IS IT "EATN WITH"] URL: <https://ubi-hall.com.ua/uk/2019/08/22/vorkshop-o-tse-take-iz-chim-iogo-idiat/>
13. Bochelyuk, V. Y., Bochelyuk, V. V. (2006). *Dozvillevoznavstvo* [Leisure Studies]. Kyiv: Zentr navchalnoy literatury [in Ukrainian].

Стаття надійшла до редакції: 05.12.2022

Received: 2022.12.05